

2. Uppföljning av arbetsmiljön – 2019 (Förskolenämnden inkl. underliggande)

Indikator	Beskrivning av genomförda insatser och analys	Utfall i mått rapporteras av	Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall kvinnor	Utfall män
Sjukfrånvaro	<p>Sjukfrånvaron har under 2019 minskat med 0,8 procentenheter jämfört med samma period föregående år. Den totala sjukfrånvaron var 7,86 procent under perioden januari till december 2019. Barnskötare och förskollärare står för den större delen av minskningen under året som återfinns såväl inom korttidssjukfrånvaron som långtidssjukfrånvaron. Barnskötarnas sjukfrånvaro har minskat med 0,86 procentenheter och förskollärarnas sjukfrånvaro har minskat med 1,09 procentenheter. Av den totala sjukfrånvaron har korttidssjukfrånvaron minskat med 0,41 procentenheter och långtidssjukfrånvaron minskat med 0,42 procentenheter.</p> <p>Malmö stads totala sjukfrånvaro har under samma period minskat med 0,2 procentenheter.</p> <p>Förvaltningens insatser syftar till att stärka organisationens förmåga att arbeta förebyggande med det systematiska arbetsmiljöarbetet samt att bedriva en kvalitativ och effektiv rehabiliteringsprocess. Det intensifierade stödet till rektorer och biträdande förskolechefer kring rehabilitering fortsätter kring långtidssjukskrivningar parallellt med ett aktivt arbete med korttidssjukskrivningar. Vidare har ledningsorganisationen med förste förskollärare och biträdande förskolechefer syftet att förbättra arbetsmiljön för medarbetarna genom ett nära ledarskap och en god resursplanering i vardagen.</p> <p>Insatserna och arbetssättet har gett resultat och korttidssjukfrånvaron har likt långtidssjukfrånvaron minskat. Trots en minskande sjukfrånvaro kvarstår dilemman kring långtidssjukfrånvaron som ofta innefattar komplexa sjukdomsbilder där sjukvårdens tillgänglighet och ett nära samarbete med Försäkringskassan är av stor vikt. Kontinuerlig dialog förs med Försäkringskassan i syfte att på ett proaktivt sätt kunna fullgöra arbetsgivarens rehabiliteringsansvar. Vidare förs kontinuerlig dialog med företagshälsovården kring insatser i organisationen och hur samarbetet i det främjande och förebyggande arbetet kan effektiviseras.</p> <p>Förvaltningens projekt "Organisering av förskollärares kompetens och arbetsvillkor" syftar bland annat till att bidra till en stärkt arbetsmiljö för medarbetarna vilket kan komma att ha effekt på sjukfrånvaron på sikt. Projektet, som ska ta fram förslag på hur arbetsvillkoren kan förbättras och hur kompetensen kan stärkas och användas på bästa sätt.</p> <p>Arbetet med goda arbetsvillkor och attraktiv arbetsmiljö som skapar en trygg</p>	Stadskontoret	Sjukfrånvarovolym (Förskolenämnden)	8,7%	7,9%	8,1%	6,4%
			Sjukfrånvaro, antal kalenderdagar per medarbetare (Förskolenämnden)	32	29	30	23

Indikator	Beskrivning av genomförda insatser och analys	Utfall i mått rapporteras av	Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall kvinnor	Utfall män
	<p>och lärande miljö är ett långsiktigt arbete. Att minska ohälsan i organisationen är en fortsatt stor utmaning. Bedömningen är att de åtgärder och aktiviteter som pågår och planeras är långsiktigt hållbara och kan bidra till ökad måluppfyllelse på sikt. Det nära samarbetet med företagshälsovården utvärderas löpande och arbetet med att minska sjukfrånvaron kommer att vara fortsatt intensifierat med fokus på korttidssjukfrånvaro under de kommande åren.</p> <p>(Förskolenämnden)</p>						
Chefstäthet	<p>En bakgrundsfaktor till förvaltningens nuvarande organisation var att rektorns förutsättningar skiljde sig mellan olika förskolor i att kunna styra strategiskt, planera den dagliga verksamheten och att vara en närvarande ledare. Detta innebar utmaningar för arbetet med både det statliga och det kommunala uppdraget. 2015 var ledartätheten 31,4 och nu är den 22.0 vilket den även var 2018. Ledartätheten i denna uppföljning beräknas endast på rektorn och den biträdande förskolechefen. Ledningsgruppen på förskolorna består även av förste förskollärare vars uppdrag är att leda och stödja medarbetarna i det pedagogiska uppdraget vilket skapar goda förutsättningar för medarbetarna i sitt uppdrag vilket förväntas påverka arbetsmiljön positivt. Inom respektive utbildningsområde finns pedagogiskt utvecklingsteam, specialpedagog- och psykologteam, administrativt team och bemanningsteam. Utöver det finns stöd organiserat centralt i de fyra stödfunktionsavdelningarna. Ledningsorganisationen med förste förskollärare och biträdande förskolechefer ska stärka och samordna det pedagogiska utvecklingsarbetet på varje förskola och förbättra arbetsmiljön för medarbetarna genom ett nära ledarskap och en god resursplanering i vardagen. Detta ska möjliggöra att friskfaktorer stärks, framförallt det närvarande ledarskapet men även möjliggöra det strategiska ledarskapet för rektorerna i en större omfattning. Satsningar på ledarutveckling och ledarförsörjning förväntas få ytterligare positiva effekter på sjukfrånvaron och arbetsmiljön under åren framöver.</p> <p>(Förskolenämnden)</p>	Stadskontoret	Genomsnittligt antal medarbetare per chef (Förskolenämnden)	22	22	22	19
Pensionsålder	<p>Förvaltningen har ca 450 medarbetare i åldern 60-69 år. Vi bedömer att vi i dag inte kan göra någon bedömning av vår faktiska pensionsålder kopplat till arbetsmiljön.</p> <p>Förvaltningens insatser utgår ifrån att skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Förvaltningen kommer att starta ett arbete med syfte att närmre titta på medarbetarna som är 60 år och uppåt för att skapa goda möjligheter att behålla deras kompetens i verksamheten och ytterligare verka för ett hållbart arbetsliv.</p> <p>(Förskolenämnden)</p>	Stadskontoret	Faktisk pensionsålder (Förskolenämnden)	64	64	64	68

Indikator	Beskrivning av genomförda insatser och analys	Utfall i mått rapporteras av	Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall kvinnor	Utfall män
Personalomsättning	<p>Trots minskningen är personalomsättningen oroande då förvaltningen har många små enheter vilket gör att en hög personalomsättning kan påverka arbetsmiljön. Den ökade konkurrensen och den nationella bristen som råder på förskollärare och barnskötare påverkar i stor utsträckning möjligheten att attrahera, rekrytera och behålla dessa yrkeskategorier. Det är bland annat på grund av detta som förvaltningen valt att förstärka det nära ledarskapet. Förskoleförvaltningen arbetar systematiskt och långsiktigt för att säkerställa kompetensförsörjningen genom bra arbetsvillkor, god arbetsmiljö och goda förutsättningar i det professionella uppdraget. Förvaltningen bedriver ett arbete för att behålla medarbetare inom förvaltningen och på så vis minska personalomsättningen.</p> <p>(Förskolenämnden)</p>	Stadskontoret	Förvaltningens personalomsättning (Förskolenämnden)	13%	12%	12%	13%
HME Hållbart medarbetarindex	<p>Förskoleförvaltningens totala HME-värde ligger på 79 och är oförändrat sedan 2018. HME delas upp i tre underliggande delindex; styrning, motivation och ledarskap. Delindex ledarskap har ökat och ligger 2019 på 77.</p> <p>Tittar man på resultatet för de två största yrkesgrupperna barnskötare och förskollärare så ser man att barnskötarnas totala HME-värde är oförändrat jämfört med 2018 medans förskollärarna ökat till 78.</p> <p>Förvaltningens arbete och insatser för att förbättra arbetsmiljön förväntas få genomslag även i medarbetarenkäten. Arbetet kring medarbetarenkäten har utvecklats och fokuserar idag på att föra dialog om arbetsmiljön i en större kontext än de frågor som enkäten innehåller och många chefer har även valt att göra den organisatoriska och sociala skyddsronen i samband med enkäten för att få ett bredare dialogunderlag.</p> <p>(Förskolenämnden)</p>	Stadskontoret	Totalindex (Förskolenämnden) Delindex Motivation (Förskolenämnden) Delindex Ledarskap (Förskolenämnden) Delindex Styrning (Förskolenämnden)	79	79		
Arbetstidens förläggning	<p>Förvaltningen ser överlag inga större utmaningar kopplat till arbetstidens förläggning.</p> <p>En kartläggning av arbetsplatsträffarna i förvaltningen visade på att både medarbetare och chefer såg en vinning i att tidigarelägga arbetsplatsträffarna då sena träffar påverkade kvalitén och arbetsmiljön negativt. Kartläggningen resulterade i en riktlinje som syftar till att förlägga arbetsplatserna tidigare på dagen. Arbetet med den strategiska bemanningsplaneringen och projektet "Organisering av förskollärares kompetens och arbetsvillkor" är andra insatser inom området.</p> <p>Risker kopplat till det gränslösa arbetslivet omfattas i arbetet med den organisatoriska och sociala arbetsmiljön och finns med i ett stödmaterial som särskilt riktar sig till chefer i förvaltningen. Detta område kommer att finnas med</p>	Förvaltningen	Antal förekomster (Förskolenämnden)	0	0		

Indikator	Beskrivning av genomförda insatser och analys	Utfall i mått rapporteras av	Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall kvinnor	Utfall män
	i förvaltningens arbete framåt och blir mer och mer aktuellt för många yrkeskategorier. (Förskolenämnden)						
Anmälda tillbud	Under 2019 har tillbud rapporterats i Malmö stads avvikelssystem AGERA. Antalet inrapporterade tillbud har minskat något jämfört med 2018 . Att synliggöra tillbud och arbetsskador är en viktig del i det förebyggande och strategiska arbetet. De mest inrapporterade typerna av tillbud är risk för skada vid fall och risk för skada av person. Det finns även ett stort antal tillbud som är kategoriserade som övrigt. En översyn av dessa tillbud genomfördes under året och visade på att merparten av ärendena kunnat kategoriseras som något av de övriga valen. Förvaltningen behöver fortsatt arbeta för att minska "övrigt" ärendena. Förvaltningen erbjuder löpande stöd i hanteringen av AGERA för både rektorer och biträdande förskolechefer. (Förskolenämnden)	Förvaltningen	Totalt antal anmälda tillbud (Förskolenämnden)	234	221		
			Obalans mellan krav och resurser (Förskolenämnden)		11		
			Otydlighet i arbetets innehåll (Förskolenämnden)		2		
			Psykiskt påfrestande arbete (Förskolenämnden)		8		
			Hot, rån (Förskolenämnden)	5	8		
			Arbetstidens förläggning (Förskolenämnden)		0		
			Sociala orsaker medarbetare/chefer (samarbetsvårigheter, konflikter, kränkningar) (Förskolenämnden)		5		
			Sociala orsaker brukare/ elever/ malmöbor (kränkningar) (Förskolenämnden)		5		
			Annan person (fysiskt) (Förskolenämnden)	68	47		
			Buller (Förskolenämnden)	1	3		
			Fysisk belastning (lyft, häftig, ansträngande rörelse) (Förskolenämnden)	3	6		

Indikator	Beskrivning av genomförda insatser och analys	Utfall i mått rapporteras av	Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall kvinnor	Utfall män
			Ergonomiska faktorer (Förskolenämnden)	3	5		
			Snedtramp, feltramp (Förskolenämnden)	2	14		
			Fall (Förskolenämnden)	45	26		
			Fordonsolycka (Förskolenämnden)	6	7		
			Elolycka, brand, explosion, sprängning (Förskolenämnden)	0	1		
			Hantering av föremål (egen hantering) (Förskolenämnden)	3	4		
			Påstötning av föremål (ej vid fall) (Förskolenämnden)	1	6		
			Smitta (bakterie, virus) (Förskolenämnden)	0	0		
			Fysikaliska faktorer (vibrationer, värme, strålning, drag) (Förskolenämnden)	6	2		
			Kemisk ämne (färg, lim, mögel, lösningsmedel, damm) (Förskolenämnden)	1	2		
			Maskin, föremål i rörelse (Förskolenämnden)	1	1		
			Fallande föremål (Förskolenämnden)	3	3		
			Djur (Förskolenämnden)	0	0		
			Övrigt (Förskolenämnden)	49	69		
Anmälda arbetsskador	Under 2019 har arbetsskador rapporterats i Malmö stads avvikelssystem	Förvaltningen	Totalt antal anmälda arbetsskador	183	326		

Indikator	Beskrivning av genomförda insatser och analys	Utfall i mått rapporteras av	Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall kvinnor	Utfall män
	<p>AGERA. Antalet inrapporterade arbetsskador har nästan fördubblats jämfört med 2018 . Att synliggöra tillbud och arbetsskador är en viktig del i det förebyggande och strategiska arbetet. Att antalet anmälningar av arbetsskador ökat ser förvaltningen som positivt då det är viktigt att dessa händelser anmäls till Försäkringskassan samt synliggörs och hanteras i verksamheten. Förvaltningen erbjuder löpande stöd i hanteringen av AGERA för både rektorer, biträdande förskolechefer och övriga chefer.</p> <p>(Förskolenämnden)</p>		(Förskolenämnden)				
			Allvarlig arbetsolycka (Förskolenämnden)	14	8		
			Arbetsolycka (Förskolenämnden)	135	275		
			Allvarligt tillbud utan personskada (Förskolenämnden)	3	5		
			Olycka som skett på väg till eller från arbetet (Förskolenämnden)	24	30		
			Dödsfall på grund av arbetsolycka (Förskolenämnden)	0	0		
			Dödsfall på grund av arbetssjukdom (Förskolenämnden)	0	0		
			Arbetssjukdom (Förskolenämnden)	7	14		
Företagshälsovård	<p>Den totala kostnaden för företagshälsovård har minska med ca 1,2 miljoner kr jämfört med 2018. Den största anledningen till detta är att det förstärkta samarbetet med företagshälsovården skede i mindre omfattning under året samt att det 2018 arbetades fram ett förvaltningsövergripande utbildningsmaterial om ergonomi på förskolan tillsammans med företagshälsovården. Detta resulterar även i att den procentuella användningen av främjande och förebyggande tjänster minskade från 50% 2018 till 42% 2019. Förvaltningen arbetar aktivt för att i ett främjande och förebyggande syfte koppla in företagshälsovården tidigt i ärenden för att effektivt kunna stödja våra medarbetare och chefer.</p> <p>Ett arbetssätt har arbetats fram tillsammans med företagshälsovården som syftar till att stärka en arbetsplats och bidra till ökad hälsa och bättre arbetsmiljö som på sikt förväntas minska sjukfrånvaron. Hållbar 2.0 som arbetssättet kallas utvärderas löpande och kommer att fortsätta under 2020.</p> <p>(Förskolenämnden)</p>	Förvaltningen	Genomsnittlig kostnad per medarbetare (genom alla medarbetare i förvaltningen) (Förskolenämnden)	1 030	823		
			Totalkostnad företagshälsovård (Förskolenämnden)	5 049 541	3 867 412	2 326 565	496 051
			Kostnad främjande och förebyggande (Förskolenämnden)	2 639 983	1 624 377	450 000	190 000
			Kostnad efterhjälpande (Förskolenämnden)	2 409 558	2 243 036	1 876 565	306 051